

Obiectul cercetărilor - motivele decorative de pe textilele țărănești românești. O temă prea vastă și prea grea totuși, pentru modestia unui iubitor de frumos care nu poate să aducă în sprijinul ambiției și muncii sale decât iubirea pentru neamul său și grija de a găsi, a păstra și a trece mai departe celor ce vor urma, dovezile care îndreptățesc acest neam românesc să trăiască, să muncească și să viețuiască în pace pe acest tărâm de Dunăre și Carpați, tărâm strămoșesc apărat cu sânge prea mult și arat cu flori și obidită străduință.

De aceea am îndrăznit eu, numai cu inima și sufletul, să atrag atenția asupra acestor cusături, lucruri gingașe, sortite primejdiei datorată materialului pe care sunt aplicate, suport el însuși pieritor, adică pânza, că-i de in, că-i de cânepă, că-i de pănură de lână, tot pieritoare sunt. Ca să nu mai vorbesc de borangic.

Lesne pieritoare aceste gânduri colorate, cu acul pe pânză prinse în fapt de seară și tocmai de aceea au legat ele pe cei ce-au fost de cei ce vor veni, prin noi, cei de astăzi. Cusături izvodite de memorie milenară, înfrumusețate de o fantezie nemărginită și migălite pe aceste pânze cu o socoteală - nu vreau să spun simț estetic - inegalabile, fiecare fiind un unicat - fără număr.

Căci în ce privește "portul stătătoriu" al țăranilor - apoi "stătătoriu" a fost și încă este același.

Același port îl găsim sculptat pe metopele monumentului de la Adam Clisi, pe Columna Traiană, același port îmbracă prizonierii daci ce străjuiesc forumul Romei, aceeași ițari și aceeași căciulă îl apără de frig și ploaie pe Badea Cârțan în lungul lui drum pe jos până la "Maica Roma cea Bătrână".

Câteva repere în timp, cioplite în os sau modelate în lut din vremurile fără scris și hârtie dar, dovezi puternice și limpezi stând mărturie a viețuirii acelui neam pe același teritoriu. Această UNITATE de loc și în timp, această UNITATE de SENTIMENT, îi spun acum pe șleau, "românesc" se vedește întărită de "cromatica" cu totul aparte; iată câteva caracteristici ale acestei cromatici a cărei substanță nu se datorează numai faptului că sunt îndeobște folosite culori naturale din plante, flori, pământuri, ci, în special sentimentului artistic al țăranului român, firii sale echilibrate, delicateții sentimentelor sale, dragostei pentru natură, mai bine zis, fuzionării intime a ființei sale cu codrul, florile și câmpurile. Cu muntele și văzduhul. El simte că face parte bună din fiecare frunză, din fiecare piatră. Și cum în natură nu se poate vedea nici o stridență, nici o inadvertență, nimic dizarmonic, toate la locul hărăzit, tot astfel nu supără ochiul și inima celui ce privește aceste izvoade.

Am vorbit de UNITATEA de LOC, de UNITATEA de SENTIMENT, aș vrea acum să vorbesc de cea mai puternică, uluitoare prin permanența ei peste milenarii, subliniez - milenii, năucitoare prin ubicuitatea ei, UNITATEA de CUGET.

Ce vreau să spun? În structura acestor izvoade este inclus un semn, o siglă tradus printr-un motiv decorativ și având un înțeles decantat, esențializat, fiind la origine concretizarea unor gânduri, unor stări de fapt, invocații magice, informații, rugăciuni și venind din adâncurile umanității. Adevărul despre aceste semne nu-l mai poate ști nimeni astăzi cu precizie, înțelesul lor adevărat, real, pentru noi este pierdut. Le regăsim pe multe dintre semne de răbojuri, pe ii, pe vâlnice și fote, pe ștergare și pe zgădanele femeilor din Maramureș, alte semne deosebite pe zgădanele fetițelor, cu totul altele pe zgădanele femeilor bătrâne.

Ulucitor și năucitor! Exemplificare: Târgu Ocna - stațiunea de cercetări arheologice - s-a găsit un ciob făcând parte din gura unui vas de lut. Pe el se vede o porțiune din chenarul ce împodobește gura aceluia vas.

Este un chenar alcătuit din romburi, întru totul asemănător cu acele înflorituri brodate pe gulerele

Motive de gulere
bărbătești cusute de
Maria R. IONESCU
după originale
deteriorate.

Județul Mureș

Scuza

cămășilor bărbătești din regiunile muntoase din Moldova de Sus, din Bucovina, din nordul Transilvaniei. Motivul romboidal este aproape fundamental în ornamentica populară, nu numai în regiunile sus menționate, dar și în restul țării, spre deosebire de ornamentica popoarelor învecinate, unde, acest motiv lipsește. Îl găsim pe osul de ecvideu de la Cuina Turcului și, făcând un arc peste timp, pe coloana lui Brâncuși.

Să fie aceasta numai o întâmplare sau dăinuirea unei vechi tradiții?

Motivul "spiralei". În cercetările arheologice din județul Piatra Neamț făcute de părintele Matasă, s-au găsit câteva "pintadere", un fel de peceti folosite de populațiile trăitoare pe aceste pământuri pentru a-și imprima pe corp colorat, aceste semne ale curgerii vieții, concretizându-se grafic ideea energiei vieții. **Spirala vieții.**

Cusăturile care împodobesc straiile și obiectele textile necesare gospodăriei, izvoadele, cum atât de poetic le-a botezat limba noastră, devin obiectul unor compoziții originale și aparte, fiecare femeie, din cine știe ce colț al țării, colț de munte sau șes prăfos, compunând un alt model după gustul și fantezia sa, respectând însă, din instinct "stilul" strămoșesc, pecetea românească. Același "aer" de familie învăluie toate aceste izvoade, din ce colț al țării ar fi ele fiind ele și uimire, nici unul nu este la fel ca celălalt. Fiecare este o creație originală. Este un unicat.

Și în această colecție sunt mii.

Aș zice "UNITATE de CONCEPȚIE", "UNITATE în DIVERSITATE".

Nu mă pot opri totuși, să mă gândesc, să-mi încânt ochii și inima cu RAFINAMENTUL acestor izvoade. Stilizare, decantare, sublimare a motivelor. Lucrarea timpului, secole, milenii. Lucrare făcută stând pe același loc, pe aceeași vatră, hrănindu-se cu seva și puterea aceluiasi pământ. Încă o dovadă, Doamne, a câtă, ce poate dovedi cu mare tărie cât de vechi și puternic este înrădăcinat acest popor pe pământul strămoșilor săi.

MAGDA IONESCU GHINEA

Prima Expoziție a colecției de cusături naționale Romeo și Maria Ionescu a avut loc în sala Gutenberg, februarie 1937 în prezența Reginei Maria.

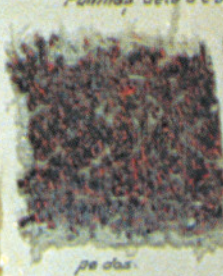

Județul Alba

Pumnaș dela o cămașă bărbătească lucrată, cu roșu închis.

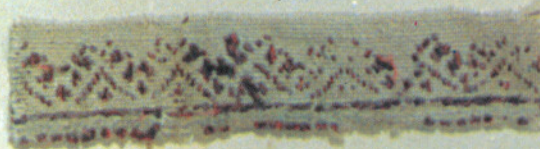
*Flori
Rânduri lucrate cu lanțuri.*

pe obs.

pe safă

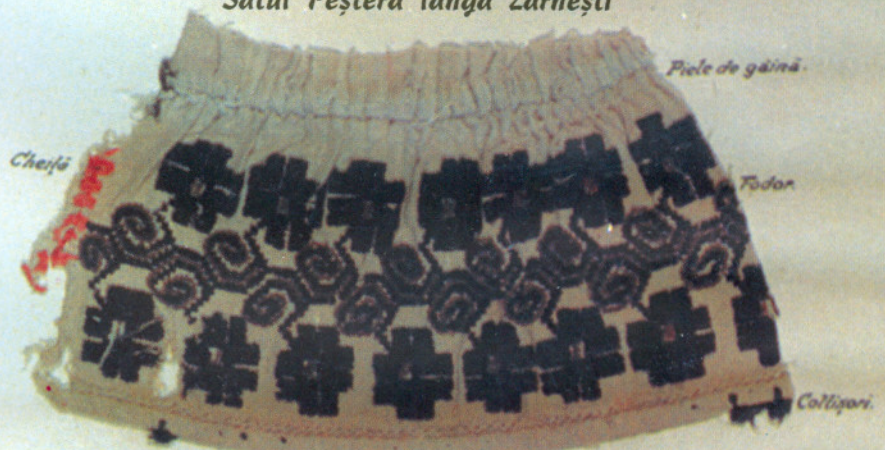
*Pumnaș dela o cămașă bărbătească lucrată
„cu roșu închis”.*

Județul Arad (Ineu)

Județul Brașov

Satul Peștera lângă Zărnești

Piele de găină.

Cheșe

Fodor

Colțiori.

Un fodor dela oie.

Obezică (guler).

*Apriș Danco Imașcu
1957*

Județul Arad - Com. Blăjeni

(Numiri de lucrături)

"Brănele"

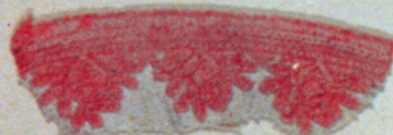

"Brazi"

Se izbeau în comunele Măța, Blăjeni, Meșag.
În comuna Măța se numește "Brazi peste Col"

"Uchi de broască"

"Dupa oc"

La cămașă bărbătească la piept.

"Uzuri pe lung"

La cămașă femeiești la guler

La cămașă bărbătească pe lângă piept ca bordură.

Și pe umeri și în comuna "de După Pietra"

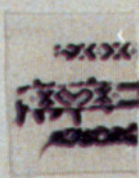
Nr. 6.

Lucrătură din implet se numește
"Canta" în Com. Blăjeni
"Brazi" în Meșag
Se coase de-a lungul mânecii

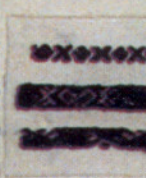

"Peste fire"

Se coase de-a lungul mânecii

Dus

Fata

1) Uzuri pe lung

2) Uzuri pe scurt

3) Uzuri pe dos

La guler

Nr. 5

"Peste fire"

pe umăr

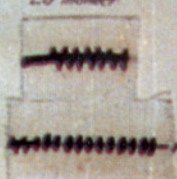

Lucrătură "Peste fire" Se coase pe dos
La mânecă

"Peste fire"

de-a lungul
mânecii.

"Păreș"

Se face cu ac

"Păreș" sau "Spânzura"
Pe piept, la cămașă femeiești și bărbătești.

Maria Roman Ionescu
1937

Județul Arad (Ineu)

Forme de pe un spătoiu
de la bătrâna Maria Adam

Belizaală cu foderă
cumpărată de la „ducean”
(pădăria) pe margine cu
cipcă făcută cu acul de
cipcă (croșet)

forma cu frunză

trăsura
oleuță
trăsura
puți

foderă

Forme pe măneca
„spătoului”

forma cu stărua
și pe margine
„pu”

crețele

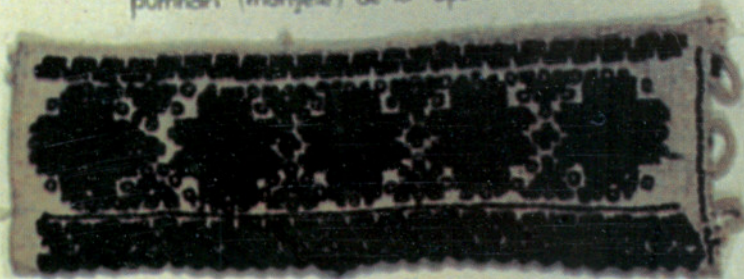
pumnar
cu
forma cu stăpui (olăstru)
și
ruja (roșu)
cu foderă și cipcă

cipcă cu acul
foderă de la „ducean”

Județul Arad - Com. Mănărau

pumnari (manșete) de la spătoaică

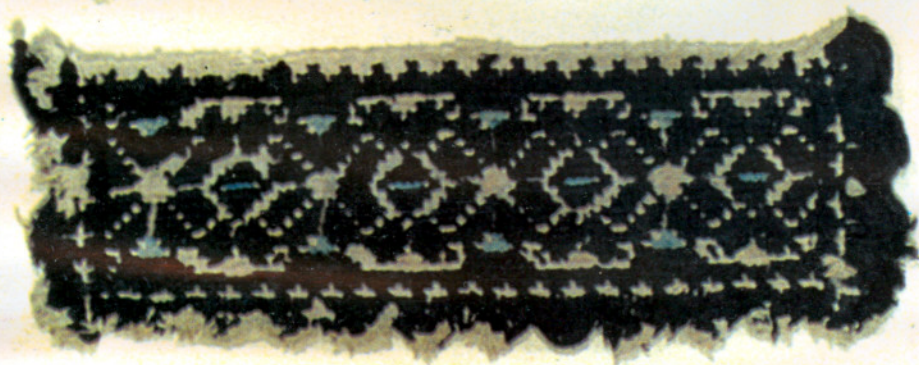

→ fodră

→ cipocă cu osu

→ fodră (cumpărată de la „duceană”)

Județul Mureș (Toplița)

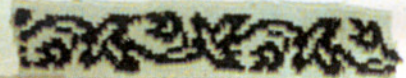
Gură de câmp

2

Sinor (A)

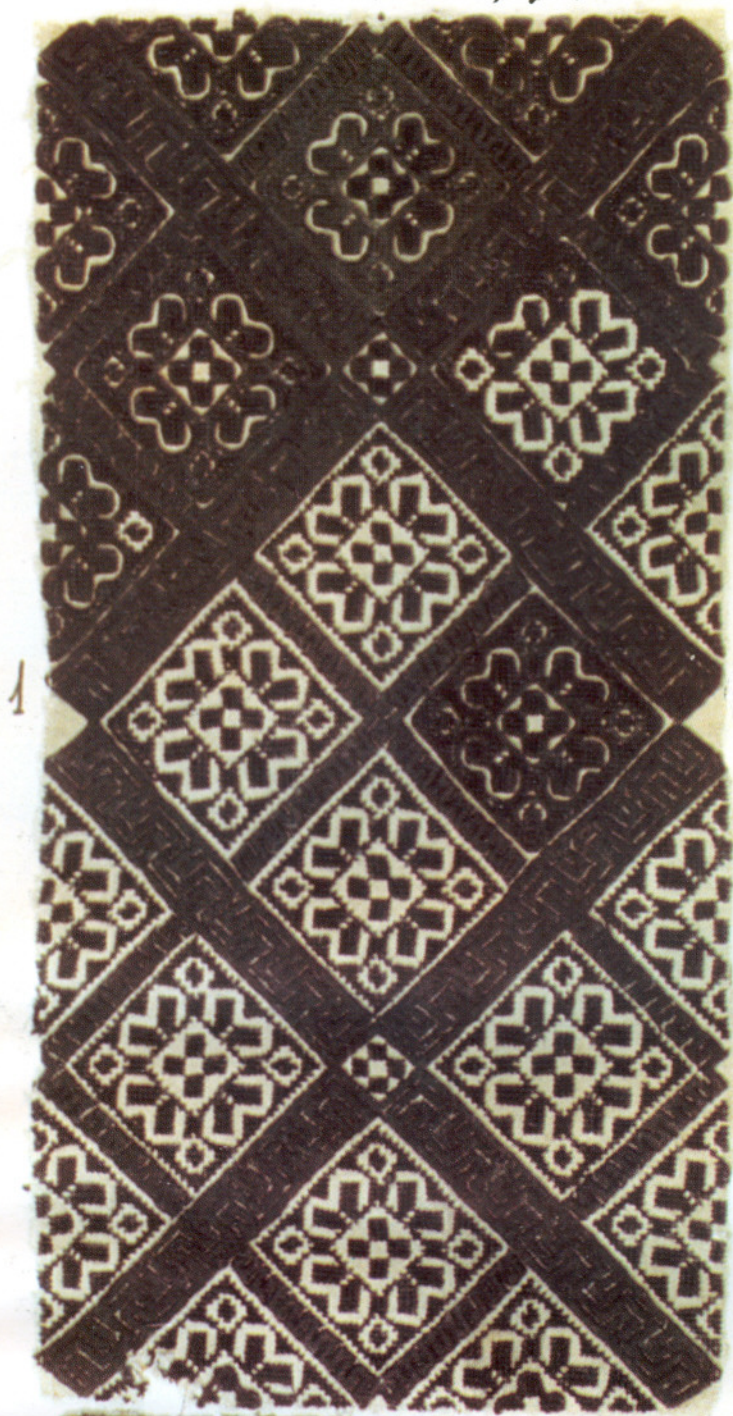

Maria Romeo Ionescu
1937

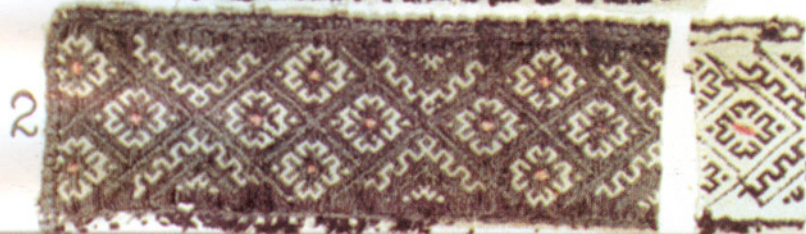
Județul Hunedoara

(Bucova și Jur)

1
O cusătură de
la o mănecă de
cămașă femeiească.
Sunt 3 feluri de punct:
alb, negru și peșteră.
Cusătură bălănească.

2
Un guler foarte vechi
de la cămașă bărbătească.
Se lucrează pe
dos. Se numește
„Cusătură pe dos”.

Județul Sibiu (Saliște)

Motive după ii lucrate
de Maria R. IONESCU.

Județul Turda - Com. Musca (Ținutul Moșilor)

Curcub. /
Pe poalele cămășilor bărbătești.

Curcub. /
Pe poalele cămășilor bărbătești.
(Școala)

„Brățele”
Obucate dintr-o mânăscă.

„Brățele cu ochi de broască”
pe umăr.

Model cu „brățele”, pe umeri.

Lucrătură „Peste fire” din țesătură țărănească.

La foder la cămașă.

Lucrătură „Mădălașă”
de la o mânăscă.

„Căpșă”
Se face cu oțet la Musca și Școala.

„Căpșă rădăcină”
Se face cu oțet la foder și la bătăie.

66

Broșuri la bătăie.

67

Broșuri la bătăie.

Broșuri la bătăie.

Pe foder la cămașă.

Lucrătură
pe oțet
Trăvăla
Căpșă

Lucrătură „Trăvăla”

Lucrătură „Peste fire” de la o mânăscă

Maris Rouco Imre
1932

Județul Hunedoara

(Bucova)

Guler și pieptu ai unei cămăși fecioarești.

Benzi brodate,
originale, Buziaș,
1920, ce se aplică pe
poalele cămășilor

Județul Odorhei (Vidacul)

Motive

„Scărișor” lăchis cu „crucule”.

„Lăcrămioșor”.

„Floare” „bucureșeană”.

„Crocire”.

„Așa se țigărești” sau „Floarea țigărești”
„atârnată de-a dreapta”.

„Cămin” „bucureșean”.

„Ombli” „neveșter”.

„Cărbăcel” „înflorit”.

„Cărbăcel” „pădărit”.

„Lăcrămioșor”.

Cămașe bălănească.

„Bălești” (guler)
„pădărit”
(f. „bucureșean”).

„Sub guler”
„lăchis” „pe sfere”.

„Să se poată uita”
„Cărbăcel” „sau”
„Cărbăcel”.

„Să se poată uita”
„Cărbăcel” „sau”
„Cărbăcel”.

„Trădător” sau „lăchis”
(bășlan)
„bucureșean”.

„Făclă”
„lăchis” cu „pădărit”
„pădărit” „făclă”
„lăchis” „bucureșean”.

Cămașă „linerească”.

„Bălești” „ochiari”
„pe mărgele” cu „cârliguri”.

„Sub guler”
„să se poată uita”.

„Să se poată uita”
„Stelule”.

„Să se poată uita”
a: „bucureșean”
b: „Cărbăcel” „măcelor”.

„Trădător” „gândac”.

„Făclă” cu „cârliguri”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

„Păi pe 8 mărgele”.

Județul Dolj (Negoiști)

„Burla șarpelui”
Se lucrează altă la umerile cămașilor și se poate „rupe” și se coa
răuri, muloți pe mânecă --

Se lucrează la cămașa dreaptă, rând pe mânecă, fără guler. Se mai lucrează
rând pe piept în sus peste umere și pe spate în jos --

„Răure” cusute la un fir se poate lucra și
mai mare la altă la cămași și mai mic,
rânduri, pe mânecă.

Flori făcute din gogoși de gândaci de borangie și cu
și cu mărgelă, pe la „pesteleci” --

Marie Anna Zura
1937

**Judetul
Caraș-Severin**
(Ciudanovița)

Motive de ii și ștergare

Județul Dolj

(Pielești)

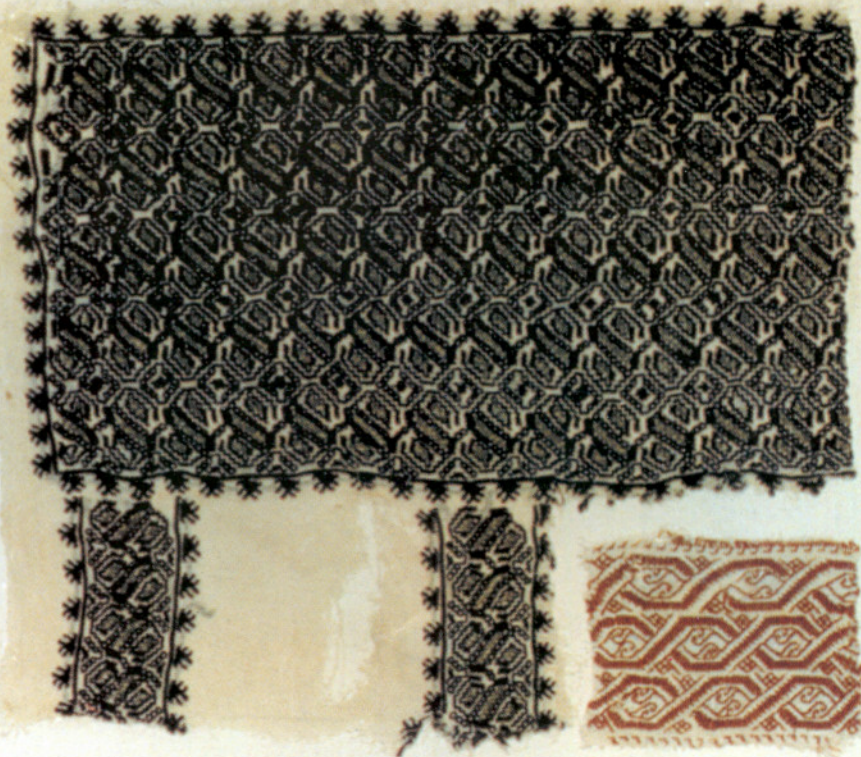

Maria Roman-Dumitru
1952

Județul Gorj

(Călcești)

Pe dos Pe față
Gusături cu două fețe...

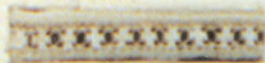

Răuri pe dos (laguler)... Răuri ie coclefi.

Județul Romanai

(Com. Traian)

Guler „în urma acului”

Model lucrat la fir
închis cu „zgârgăreș”

Model cusut la fir închis cu ciorănele în
urma acului, apoi sabac.
Pe marginea bălei cu iglișă numită
„Creasta cocoșului”

Model în mușle

Cusut „în urma acului” la fir

Guler în mușle

Cusut la fir

Flori cu mușle
(la poale)

„Sabac” ale în rădăci.
(la poale)

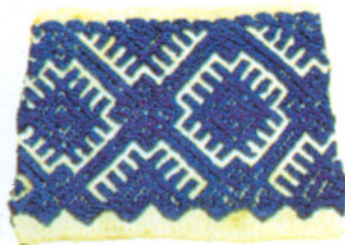

Județul Muscel

(Com. Domnești)

Flori pe mânecă

„craieșă” pe mânecă urei ii

Vălnic

Județul Muscel

(Aninoasa)

Marie Remeș Jonescu
1937-

Județul Muscel
(Dâmbovicioara)

Țopile de crește

Județul Argeș

(Ciofrângenii - Lacuri)

Răuri pe piepști unei s...

Fragment cu bălaia, dintr-o fărâșă de...

Fragment dintr-o mânecă cu bentișă lucrată - batut...

Maria Rădulescu
927

Judetul Argeş

(Ciofrângenii - Lacuri)

Incroş.

*Pături
pe mânecă...*

*Fragment
dintr-o veche iie...*

*Mario Rădulescu
1927*

Județul Argeș

(Com. Bleici)

Râuș pe mânecă

pe piept

Râuș pe mânecă

Bucată dintr-o folă veche

Județul Ilfov
(Domnești)

Motive de prosoape
și cămăși lucrate de
Maria R. Ionescu

Motive după cămăși
bărbătești și
prosoape lucrate de
Maria R. Ionescu

Județul Vâlcea

(Zmeură)

*Ţiţă
aleasă în răboiu.*

Incef.

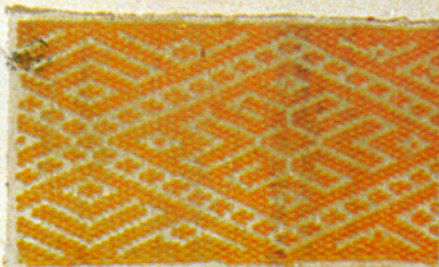
Rânduri.

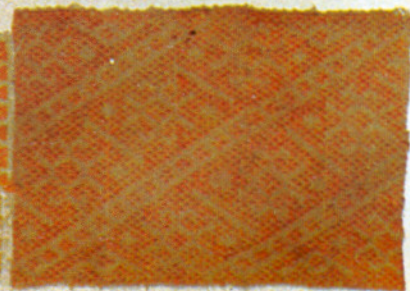
*Ţiţă
lucrată în
punctul
numit:
„incălicăre”*

*Ţiţă cu incef. dintr-o
ie de pe la 1860.*

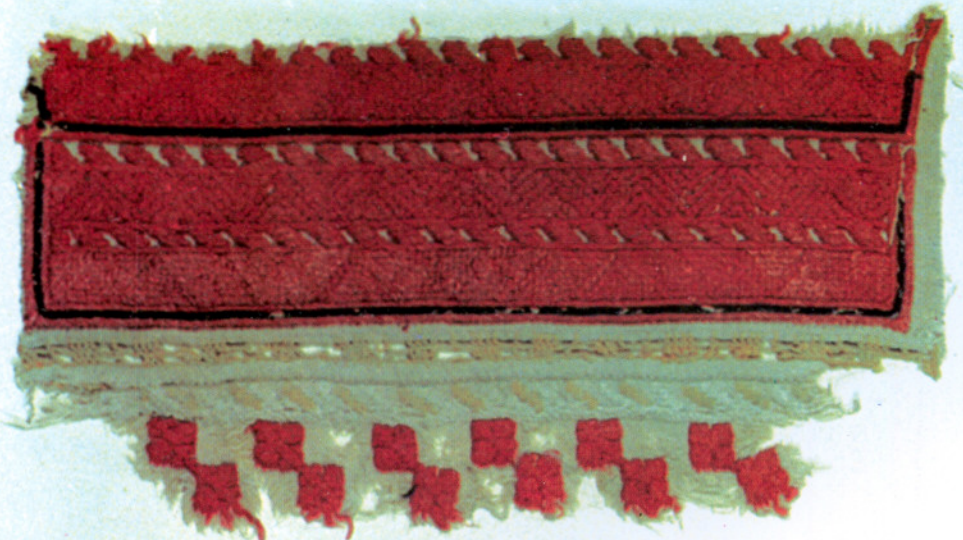
Incefuri.

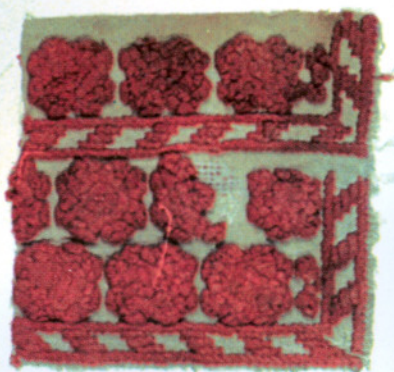
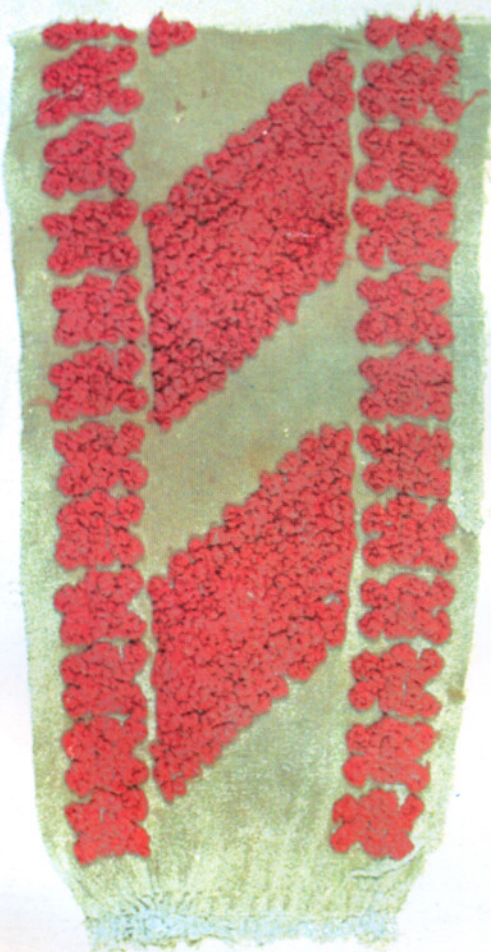
*Mario Rădulescu
1917*

Județul Râmnicu-Sărat (Bisoca)

*Flutură - lucrătură mocănească...
Cieșă - lucrătură cu iglița...
Mășcă - lucrătură în „cieși”.*

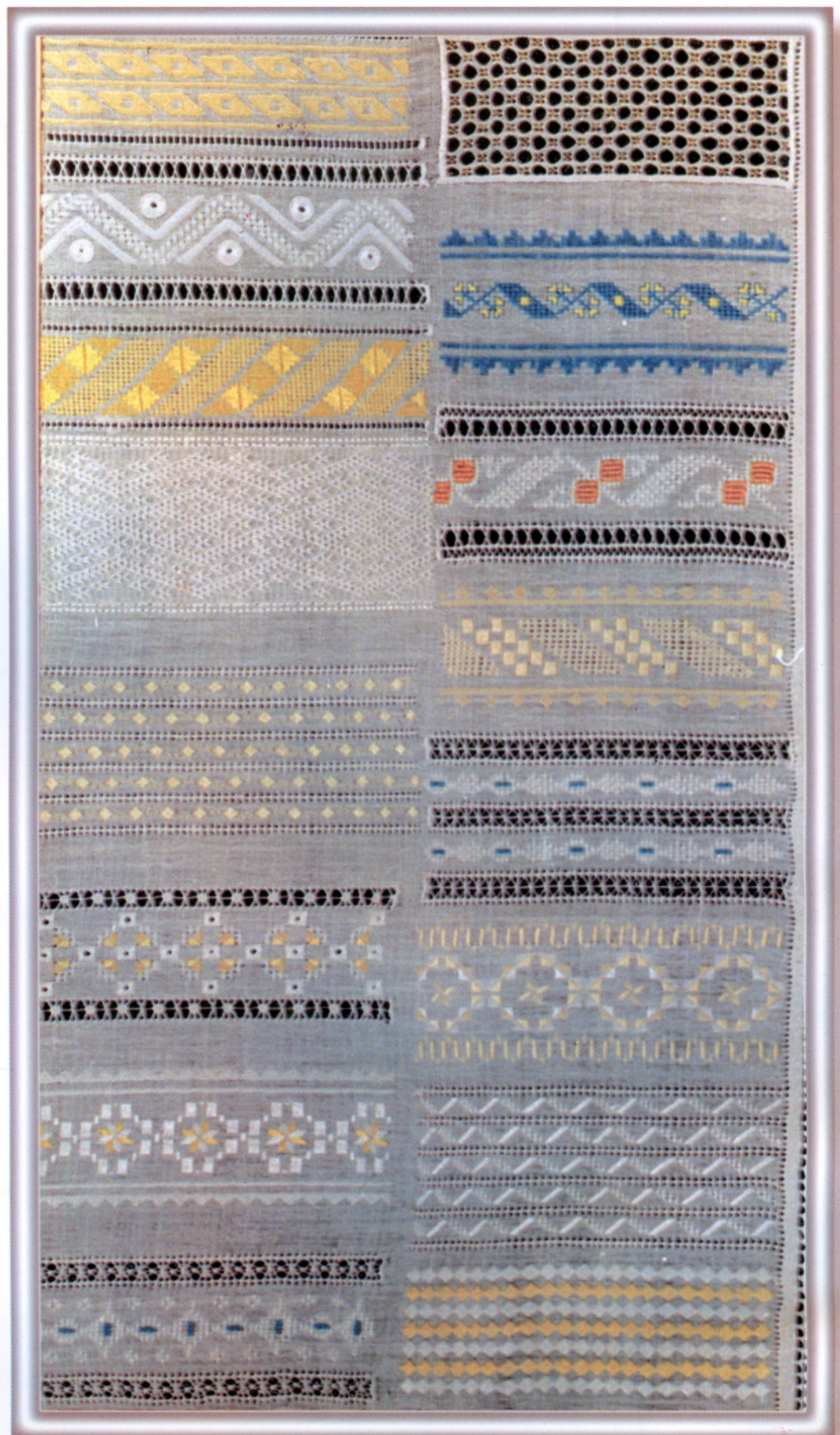
*Județul Buzău
Măzărești, Sgheab*

Flutură cu raurii, ai uregurești.

*Flutură
Puiul imbrobodit.
(Steluța)
Măgurea, Pui Moldovești.*

Cheiță de cămăși
lucrate de Maria R.
Ionescu după
originale deteriorate.

Trei motive de ii lucrate
de Maria R. Ionescu
după originale distruse.

Județul Buzău
(Lopătari)

Bete, râuri rârute și vâlnice

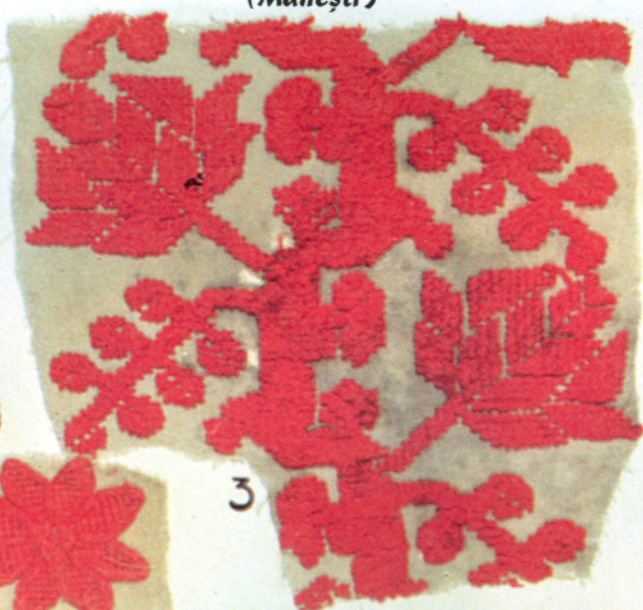

Județul Buzău (Mănești)

1

1 și 2
Lucrătură
îmbrobodită

2

3

4

3, 4, 5, 6,
7 și 8
Lucrătură
neocâinească

5

6

7

Modele
de pe 11.

8

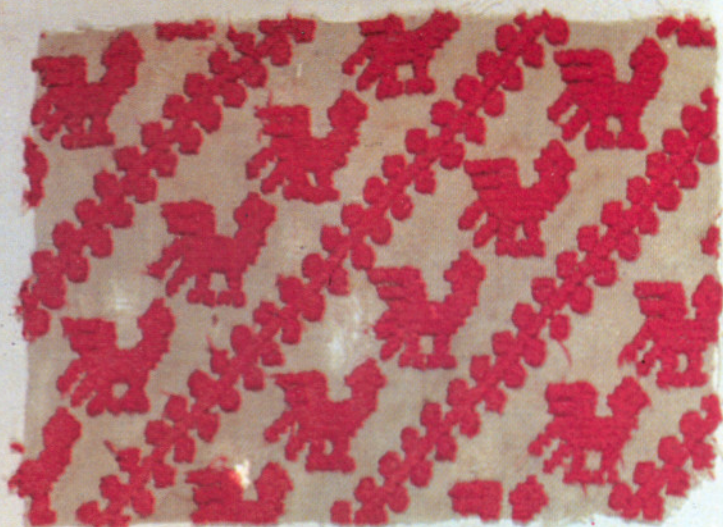
„Lăbuțe”

Cusătură scrisă

Cusătură scrisă
sau în puncturi..

Cheșile cu cocoșei pe o mămecă, din Ciomagi..

„Fluturale”
Cămașe cu măgele și fluturi,
din Zăpălari.

Flutii dela o cămașe din Ciomagi..

Obucăli dintr-o „creală”
și „urechișie repurată”
Sghiaș..

Bucăle
ruote..

Table sau răuri (cusături în puncte) Sghiaș..

Pielea găinii.

Băle

Burta vacii.

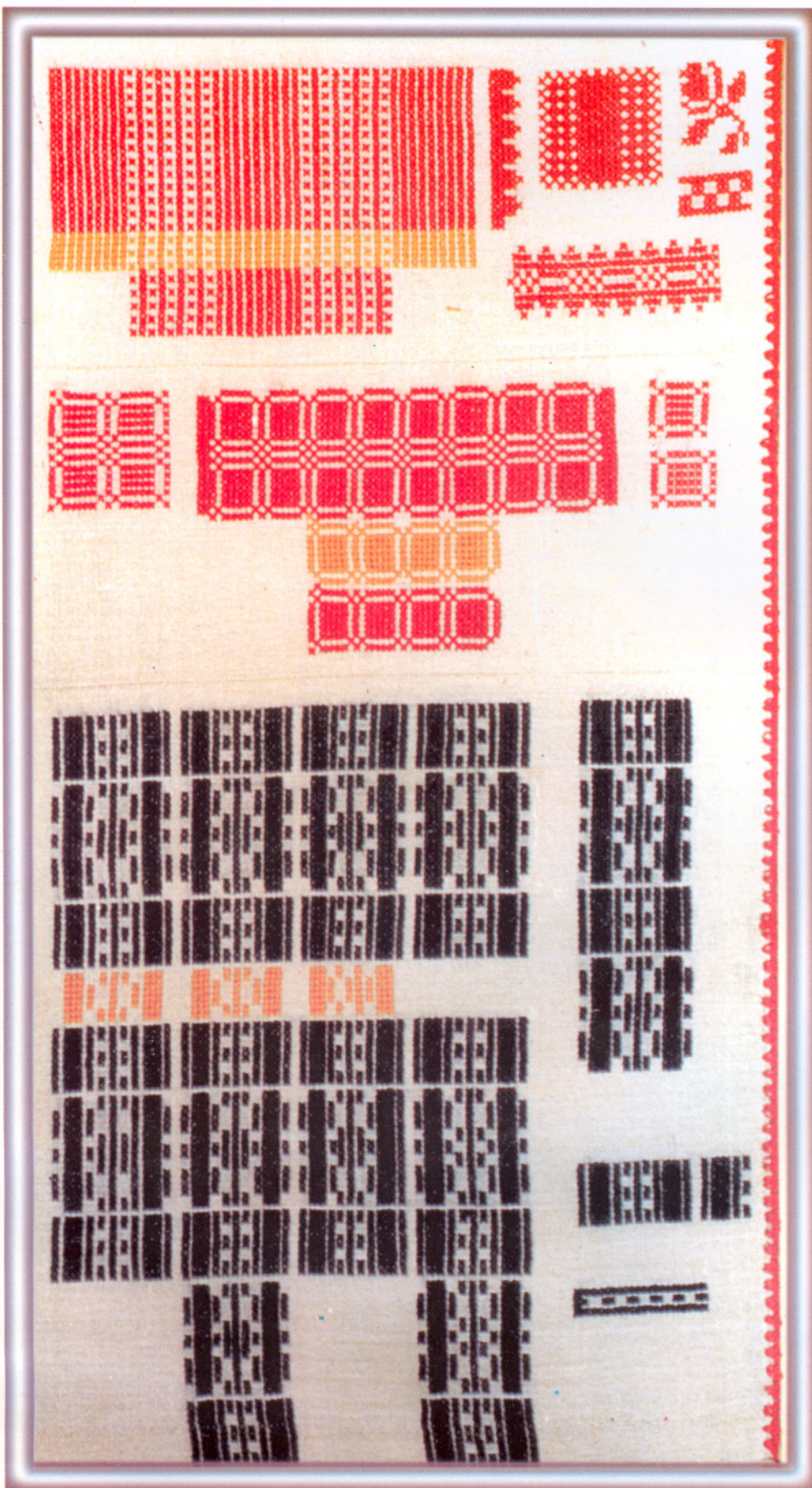
Băle cu calți.

Răuri din Mănzălești..

Maria Roman
1912

Două modele roșii și
negre de ii lucrate de
Maria R. Ionescu după
originale deteriorate.

*Județul
Tutova*

Două modele de
prosoape lucrate de
Maria R. Ionescu după
originale deteriorate.

Motive de prosoape
lucrate de Maria R.
Ionescu după originale
deteriorate.

Județul Neamț (Broșteni)

*Cămeșă din 1912
lucrată de femeia
Lisaveta Chiorlisc.
Bucată dintr-o mănecă
cu lăncuș, albișă, încreșală
și contigol. (Rânduri în piez).*

*O bucată
dintr-o mănecă
de cămeșă din
anul 1916, lucrată de
femeia Lisaveta Chiorlisc.*

Brățară

Podun

Maria Roncea Ionescu
1937

Județul Neamț (Broșteni și Piatra)

1, 2, 3 Lucrături pe dos
Broșteni.

Un petec de albișă și încrețeașă dintr-o
"câmeșă" foarte veche (se pare 1850) a
femeii Maria Căndrea.
Broșteni.

O bucată dintr-o albișă
și din stani unei câmeși
vechi.
Broșteni.

3 Modele din Piatra.

Model de încrețeașă după o câmeșă
veche.

"Cusături bătrânești"
Cusătura pe dos, cu lină pe în sau câneșă
Broșteni.

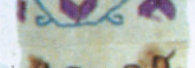
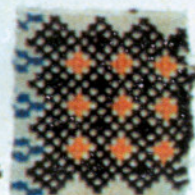

Piatra.

Modele: 1, 4 din Broșteni; 2, 3 din Piatra

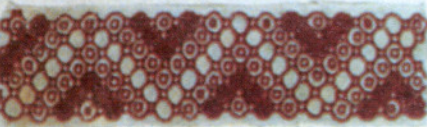
"Cusături"
Broșteni.

3 Modele din
Piatra.

3 Modele de pe garvele
Broșteni.

Model de "stani" la câmeși. Parcă numele
de "măgheran" - Broșteni.

Lucea

Județul Neamț (Negrești)

Țiliță lucrată cu umplutură pe un fir și țigheț.

Țiliță lucrată în cruci și țigheț.

Țiliță - rozele în cruci.

*Țiliță - pătrășele umplute la un fir.
„Ochi de păure”*

Țiliță - „Ochi de păure”

*„Scânteușă” - Pe margine, brăduși
cu bibiluri cu acul.*

*Maric Romo 2000
1931*

Județul Neamț

(Cuejdiu)

Mario Roman Jorrea
1977

Județul Putna
(Nereju)

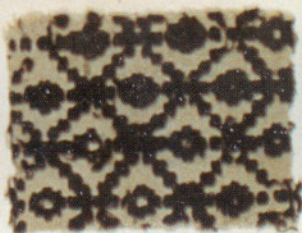

Stăniș Rădulescu-Dumănești
1932

Județul Putna

(Nereju)

Maria Romeo Ionescu
1937

Județul Cîmpulung Bucovina

(Bărnete, Com. F. Moldovei)

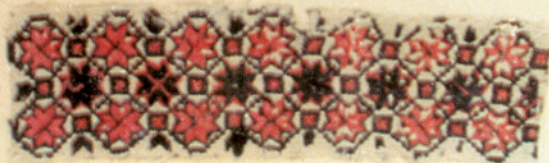
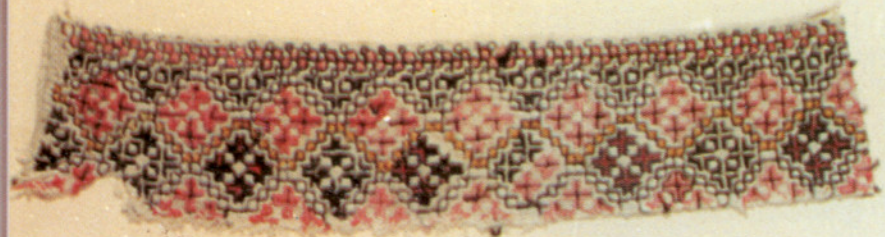
seu

A

6 culori

Județul Soroca

Stavro P. Ionescu
1935

FLORILE RAIULUI

ALBUM EDITAT DE INSPECTORATUL PENTRU CULTURĂ
AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
1998

Antonea 1/2e -

FLORILE RAIULUI

Colecția de cusături românești
MARIA și ROMEO IONESCU

**ALBUM EDITAT DE INSPECTORATUL PENTRU CULTURĂ
AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
1998**

Aceste **Flori ale raiului** ocrotite de suflarea îngerilor nevăzuți,
coboară azi din grădinile Eternității să ne bucure privirile și sufletele.
E restituirea unei comori păstrate cu sfințenie, un act de cultură pe
care l-am socotit necesar.

MIRCEA MICU

Tehnoredactare computerizată:
Maria Pașol

 grupul drago print Printed in Romania
fed print sa O societate Butan Gas

B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, București, ROMÂNIA
Telefon: 335.93.18; 335.97.47
Fax: 337.33.77

FLORILE RAIULUI

